LIBRIS | We know books

Petre Bellu

APĂRAREA ARE CUVÂNTUL

Editura Hoffman

LIBRIS | We know books

DTP: Hoffman Design
Tipar: Hoffman Print
Coperta: Mircia Dumitrescu
Pe copertă: Doru Cristian Deliu, *Vechiul București*

©Editura Hoffman, 2020, pentru prezenta ediție.

Această carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

EDITURA HOFFMAN SRL
Fax: 0249 460 218
Tel: 0740.984.910
www.EdituraHoffman.com
www.EdituraHoffman.ro
www.LibrariaHoffman.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BELLU, PETRE
Apărarea are cuvântul / Petre Bellu. -
Caracal: Editura Hoffman, 2020
ISBN 978-606-46-1085-0

821.135.11

PREFAȚĂ

DE PANAIT ISTRATI

Cu apariția romanului *Apărarea are cuvântul*, un povestitor unic răsare pe neașteptate la orizontul literelor românești modern: Petre Bellu.

Cine a auzit vreodată de acest nume? Nimeni. Unde s-a publicat cândva un rând de el? Nicăieri, nimic. Un anonim total.

Nici nu se putea să fie altfel.

Petre Bellu nu mai e un june plin de iluzii, nu face parte din categoria tinerilor debutanți care au avut norocul să aibă, dacă nu „rude", cel puțin vreun prieten „la Ierusalim" la acel Ierusalim al literelor care e mai zăvorit decât o fortăreață și în care nu pătrunzi decât adus de mână de către... „un pașă" sau „beșleagă" al acestei fortărețe.

Nu, n-a avut acest noroc. Și totuși... Curios lucru, Bellu e un familiar nu numai al vieții literare românești, dar chiar al culiselor acestei vieți. Deși veșnic fără franc în buzunar, el citește tot ce apare și știe tot ce se spune la „Corso" ori la „Capșa", unde cred că n-a pus piciorul niciodată. Ceva mai

LIBRIS | We know books

mult: deşi lipsit de îndrăzneală, strivit de viaţă, rebegit şi „efasat" (cum ar scrie un gazetar român franţuzoman), Bellu cunoaşte personal şi e cunoscut de majoritatea pontifilor literelor noastre. Nu e aşa, Arghezi, Galaction, Lovinescu, Cocea?

Chiar şi eu îl cunosc pe Bellu, din 1925, când m-am întors în ţară, după o absenţă de zece ani. Iar de-atunci, deseori am avut prilejul să-l revăd. Căci Bellu, departe de a fi un om care ştie să se insinueze, are darul de a-ţi răsări în cale şi de a ţi se face simpatic, tocmai în clipa în care ai fi dispus să asculţi pe cineva vorbindu-ţi de ceva, de una ori de alta.

Cum se face, atunci, că autorul romanului de faţă n-a putut să-şi găsească un naş simandicos, care să-l prezinte publicului cititor, zis „bun", prin mijlocirea unei edituri zisă „bună" şi s-a văzut omul nevoit să cadă tronc în spinarea domnului Marton Hertz, editor zis „rău", care va avea meritul de a-l fi descoperit prin propriile sale mijloace şi de a-l fi prezentat publicului său cititor, zis tot „rău", un public cititor care cuprinde cam între cincisprezece şi şaptesprezece mii de cumpărători, mai mult sau mai puţin amărâţi ?

Cum se face că Bellu nu m-a găsit nici chiar pe mine, care sunt aşa de uşor de găsit şi care bucuros aş fi umblat cu el de hăţ vreo cinci ani, din editură „bună" în editură „bună", până ce, la sfârşit plictisiţi amândoi, am fi descoperit poate un astfel de editor „bun", care s-ar fi milostivit să-mi editeze finul, de hatâr, trăgându-l în două mii de exemplare şi neplătindu-i o para chioară. (Căci trebuie să adaog în paranteză că domnul Marton Hertz a avut curajul şi omenia de-a plăti lui Bellu vreo zece mii de lei, înainte chiar de a-i pune cartea în vânzare, precum şi de a-i garanta alţi zece

mii, care vor permite pustiitului autor anonim să-şi încerce norocul, scriind mai departe.)

Da la început m-am întristat şi mi-am zis că năpraznică trebuie să fie prăpastia care ne desparte pe noi scriitorii consacraţi, de lumea anonimă care ne citeşte, din moment ce un debutant răsărit din această lume, ba chiar un debutant care ne cunoaşte, care unora ne este oarecum prieten, n-a putut să afle la noi sfat şi îndrumare, şi a fost nevoit să bâjbâie ca orbetele, deşi fătase una din acele opere de artă care se impun de la prima pagina, chiar şi în ochii celui mai puţin binevoitor dintre noi aceştia, care suntem adesea solicitaţi să dăm o prefaţă unui necunoscut.

Mi-a părut rău, dar apoi mi-am dat seama că debutul lui Petre Bellu nu putea să fie altfel, ba chiar că e bine aşa cum este.

În lumea cititorilor casei de editură Ignat Hertz, Bellu e în lumea lui.

Fiu de mici negustori, săraci de felul lor, apoi sărăciţi, iar la urmă căzuţi în mizerie, mai ales din cauza tuberculozei care se instalează în căminul lor şi seceră fără cruţare. Familia lui Bellu, o familie numeroasă, a fost în întregime secerată de tuberculoză. Mureau, sub ochii lui, părinţi, fraţi şi surori, unii în floarea vârstei, alţii încă adolescenţi.

— Eu sunt în familia noastră singurul dintre copii care au reuşit să treacă de douăzeci de ani, îmi spune Bellu.

Ceea ce văzând, bietul băiat fuge de acasă, înainte de a fi împlinit doisprezece ani Fuge de moarte. Fuge în lume.

Petre Bellu e din Roşiorii de Vede. Dar, de mic copil, Bucureştiul devine câmpul sau mai bine zis maidanul în care el urmează să descopere viaţa. Pe acasă nu mai dă cu anii. Şi numai atunci când e îngrozit de mizerie, dar repede

LIBRIS | We know books

mult: deşi lipsit de îndrăzneală, strivit de viaţă, rebegit şi „efasat" (cum ar scrie un gazetar român franţuzoman), Bellu cunoaşte personal şi e cunoscut de majoritatea pontifilor literelor noastre. Nu e aşa, Arghezi, Galaction, Lovinescu, Cocea?

Chiar şi eu îl cunosc pe Bellu, din 1925, când m-am întors in ţară, după o absenţă de zece ani. Iar de-atunci, deseori am avut prilejul să-l revăd. Căci Bellu, departe de a fi un om care ştie să se insinueze, are darul de a-ţi răsări în cale şi de a ţi se face simpatic, tocmai în clipa în care ai fi dispus să asculţi pe cineva vorbindu-ţi de ceva, de una ori de alta.

Cum se face, atunci, că autorul romanului de faţă n-a putut să-şi găsească un naş simandicos, care să-l prezinte publicului cititor, zis „bun", prin mijlocirea unei edituri zisă „bună" şi s-a văzut omul nevoit să cadă tronc în spinarea domnului Marton Hertz, editor zis „rău", care va avea meritul de a-l fi descoperit prin propriile sale mijloace şi de a-l fi prezentat publicului său cititor, zis tot „rău", un public cititor care cuprinde cam între cincisprezece şi şaptesprezece mii de cumpărători, mai mult sau mai puţin amărâţi ?

Cum se face că Bellu nu m-a găsit nici chiar pe mine, care sunt aşa de uşor de găsit şi care bucuros aş fi umblat cu el de hăţ vreo cinci ani, din editură „bună" în editură „bună", până ce, la sfârşit plictisiţi amândoi, am fi descoperit poate un astfel de editor „bun", care s-ar fi milostivit să-mi editeze finul, de hatâr, trăgându-l în două mii de exemplare şi neplătindu-i o para chioară. (Căci trebuie să adaog în paranteză că domnul Marton Hertz a avut curajul şi omenia de-a plăti lui Bellu vreo zece mii de lei, înainte chiar de a-i pune cartea în vânzare, precum şi de a-i garanta alţi zece

mii, care vor permite pustiitului autor anonim să-şi încerce norocul, scriind mai departe.)

Da la început m-am întristat şi mi-am zis că năpraznică trebuie să fie prăpastia care ne desparte pe noi scriitorii consacraţi, de lumea anonimă care ne citeşte, din moment ce un debutant răsărit din această lume, ba chiar un debutant care ne cunoaşte, care unora ne este oarecum prieten, n-a putut să afle la noi sfat şi îndrumare, şi a fost nevoit să bâjbâie ca orbetele, deşi fătase una din acele opere de artă care se impun de la prima pagina, chiar şi în ochii celui mai puţin binevoitor dintre noi aceştia, care suntem adesea solicitaţi să dăm o prefaţă unui necunoscut.

Mi-a părut rău, dar apoi mi-am dat seama că debutul lui Petre Bellu nu putea să fie altfel, ba chiar că e bine aşa cum este.

În lumea cititorilor casei de editură Ignat Hertz, Bellu e în lumea lui.

Fiu de mici negustori, săraci de felul lor, apoi sărăciţi, iar la urmă căzuţi în mizerie, mai ales din cauza tuberculozei care se instalează în căminul lor şi seceră fără cruţare. Familia lui Bellu, o familie numeroasă, a fost în întregime secerată de tuberculoză. Mureau, sub ochii lui, părinţi, fraţi şi surori, unii în floarea vârstei, alţii încă adolescenţi.

— Eu sunt în familia noastră singurul dintre copii care au reuşit să treacă de douăzeci de ani, îmi spune Bellu.

Ceea ce văzând, bietul băiat fuge de acasă, înainte de a fi împlinit doisprezece ani Fuge de moarte. Fuge în lume.

Petre Bellu e din Roşiorii de Vede. Dar, de mic copil, Bucureştiul devine câmpul sau mai bine zis maidanul în care el urmează să descopere viaţa. Pe acasă nu mai dă cu anii. Şi numai atunci când e îngrozit de mizerie, dar repede

LIBRIS | We know books

își ia din nou tălpășița, când vede că acasă doar agonizanții îl întâmpină, până la cel din urmă.

La București, singurul oraș din țară în care el pretinde că ar putea trăi și „singurul pentru care face să înduri chiar și cea mai neagră mizerie", la București. Bellu începe a învăța meseria de tâmplar, dar sfârșește repede prin a se lăsa dus de acel val al declasării, al uitării de sine, pe care „lumea bună" îl numește vagabondaj și-l disprețuiește, dar care în realitate e unicul fel de viață care merită să fie trăit, căci numai el permite omului ele gândire și de simțire să fie sincer cu ei însuși. Bellu trăiește și azi acest fel de viață, ceea ce înseamnă că nu mănâncă în toate zilele.

Ce-are a face ? Din fundul urgisitei lui mahalale, din Chichineața în care își macină zilele, Petre Bellu izbucnește azi ca una din acele forțe naturale căreia nimic nu-i poate rezista. Mizeria, izolarea, boala și nepăsarea oamenilor nu l-au putut împiedica de a mâzgăli, pe niște petece de hârtie adunate de prin gunoaie, slovele uimitor de sincere cu care debutează *Apărarea are cuvântul.*

Nu știu dacă Bellu va fi în stare să mai scrie o lucrare de calitatea și tăria celei de față, dar știu că o poveste modernă, atât de naturală și care să te subjuge chiar de la prima pagină, nu există încă în literatura noastră contemporană, iar în cea universală opere asemănătoare se pot număra pe degete. Franța de după război a dat un singur roman care să aibă tonul acesta venit din alte lumi : *Le Grand Meaulnes* de Alain Fournier, dar pe autor l-a trimis în tranșee, de unde nu s-a mai întors. Și nici alta lucrare n-a mai rămas de la el.

Ei bine, afirm că Apărarea are cuvântul egalează, dacă nu întrece, pe *Grand Meaulnes*, mai ales în ce privește

sinceritatea tonului care dă naștere unui stil imposibil de menținut de-a lungul unei cariere literare.

Asemenea opere rămân unice.

Literele românești vor trebui să fie recunoscătoare domnului Marton Hertz, editorul mult hulit care, scoțând din fundul celui mai complet anonimat o capodoperă ca *Apărarea are cuvântul,* a dat dovadă de un adânc simț literar și a închis pentru totdeauna gurile invidioase ale pretinșilor „editori mari", incapabili să răspândească o lucrare de artă în straturile adânci ale publicului cititor.

București, iulie 1934

CAPITOLUL 1

Eram în boxa acuzaților la Curtea cu Juri.

Nu auzeam nimic, gândurile mă stăpâneau cu putere.

Deodată, vocea președintelui m-a făcut să tresar.

Întâi am zâmbit prostește, apoi am strigat:

— În fața legilor, recunosc fără nicio apărare, am ucis!

Zgomotul vocii mele m-a înfricoșat și, tremurând, am început să zâmbesc iar. De data aceasta zâmbetul meu a fost poate amar, fiindcă procurorul s-a uitat la mine cu milă și a repetat pentru a nu știu câta oara:

— De ce ai ucis?

N-am vrut să răspund. Eram un criminal. Ce ar mai fi putut salva apărarea? Dar, judecând după regulile stabilite

LIBRIS | We know books

de justiția umană care spune că fiecare efect are o cauză, apărătorul meu a îndrugat o poveste pe care a numit-o „viața acuzatului". La drept vorbind, eu însumi am rămas uimit de neadevărurile debitate și așezate simetric pe date, deasupra conștiinței mele. Cu toată privirea înduioșată ce o avea, procurorul nu s-a sfiit nici el să debiteze alte neadevăruri în contradictoriu.

Curtea, luminată pe deplin, mi-a dat o pedeapsa convenabilă: cinci ani muncă silnică.

„Apărarea are cuvântul"...

Acum, când încerc să mă spovedesc, îmi sună în minte mai mult ca oricând această formulă.

M-am născut în București și sunt fiul unei femei decăzute. Cuvântul e grav, dar e adevărat. Da, sunt fiul unei prostituate și încă al uneia din bordel. Într-o casă din acestea am văzut eu lumina zilei, și, datorită faptului acesta, am fost proscris toată viața.

Orice faptă frumoasă pe care aș fi făcut-o, nimeni n-ar fi căutat s-o releve, doar că eram fiul unei prostituate, era primul lucru care mi se amintea oricând.

Chiar atunci când mă aflam în mijlocul unor oameni cu totul străini, eram ținta privirilor de dispreț. Era ceva în mine care-mi trăda originea. Tată nu aveam, căci mă născusem „din flori". Mama nu-și aducea aminte niciodată cu ce bărbat m-a zămislit, căuta să mă mintă. Uneori îmi spunea că a fost un marinar, pentru ca altă dată să-mi spună că a fost un țigan ori cine știe ce alt client de ocazie. Aveam un tată, dar necunoscut, așa cum stă scris pe actul meu de naștere.

M-am născut dintr-o astfel de mamă și în ciuda tuturor speranțelor ei, am continuat să trăiesc. Am crescut

în aerul infectat al bordelului unde mama era o marfă, am luat parte la viața de acolo și am primit să fiu la rând cu câinele de rasă al patroanei, ba uneori și mai rău.

Mi-aduc aminte că în primii ani ai vieții mele, mama mă bătea îngrozitor, numai pentru că trăiam, cu toate suferințele îndurate. În pieptul meu firav, aveam o sută de vieți, care se îndărătniceau să mă țină viu, în ciuda mamei. Știu că dădea în mine, nu ca să mă pedepsească pentru vreo greșeala, ci mă bătea din senin, căutând să se răzbune pentru toate neajunsurile vieții mizerabile pe care fusese osândita s-o ducă.

Eram pentru dânsa uneori patroana, alteori poliția, doctorul, clienții sau toți acei care îi făceau viața grea.

Mama mă ura de moarte.

Și totuși nu s-a hotărât să mă înstrăineze...

Acolo, în bordelul acela, unde omul nu mai rămânea om, o femeie oropsită de soartă își mai putea păstra sufletul de mamă.

De câte ori nu mi-a spus: „c-am să te dau de suflet; am să te duc la poliție, ori la azil!..." Ba, uneori, când pleca la vizitele medicale, mă lua după ea, spunându-mi că nu mă voi mai întoarce la bordel.

Toate erau însă vorbe. Eu continuam să trăiesc și creșteam în mijlocul acelor femei pe care nu le puteam înțelege. Am trăit fără să-mi dau seama ce se petrece în jurul meu, până la vârsta de cinci ani. De atunci am început să înțeleg ceva, dar foarte puțin, îmi plăcea să stau seara în „salon", unde erau numai cântece și culori frumoase. Femeile erau aproape goale și mă purtau în brațe. Când una era chemată de clienți, mă trecea alteia, spunându-i: „ține tu copilul".

LIBRIS | We know books

Era plăcut când mă ţineau în braţele lor calde, dându-mi cofeturi şi tot felul de bunătăţi. E adevărat că uneori se întâmplau şi certuri şi bătăi, dar acestea nu mă speriau, pentru că de când am deschis ochii tot aşa a fost. Dacă se întâmpla să plâng, atunci toate strigau: „tăceţi, s-a speriat copilul".

Eram copilul lor şi-mi spuneau „copilul frumos".

Iar pentru a fi cât mai frumos, mă dichiseau în tot felul.

În mijlocul lor eram un idol, faima mea era mare şi până şi clienţii se ocupau de mine, făcându-mi diferite daruri. Mama avea un client, care nu intra în salon, dar, de câte ori venea, mă chema în camera ei şi mă mângâia. Era bătrân, cu părul alb, purta cioc şi părea foarte urâcios. Mă ţinea lângă el cât timp mama se dezbrăca, apoi îmi făcea semn să plec.

Mai târziu, am aflat că domnul acela susţinea că sunt fiul său. Celelalte „fete" făceau caz de afirmaţia aceasta. Mamei însă îi convenea, fiindcă din timp în timp mai rupea de la el bani pentru întreţinerea mea.

În ce priveşte îmbrăcămintea şi tot ce îi trebuia unui copil, nu duceam lipsă. Eram totdeauna bine şi curat îmbrăcat Era si firesc: aveam cel puţin douăzeci de mame şi cam tot atâţia taţi. În timpul când a fost însărcinată, mama le spunea bărbaţilor care o vizitau mai des, fiecăruia în parte, că cu el s-a produs sarcina. De aceea, nu se mira nimeni, văzând câte un bărbat că vine în salon, că mă ia în braţe şi mă priveşte cu duioşie sau oftează din băierile inimii. Fiecare vedea în mine progenitura sa.

Într-o seară, s-a întâmplat un scandal mare: intrase în salon un bărbat beat, care a strigat furios: „Unde mi-e

copilul?" Eu eram în pat, lângă o femeie, ţineam o mână la sânul ei şi ascultam un cântec pe care mi-l fredona la ureche. Beţivul, văzându-mă, s-a repezit la mine şi a strigat: „Ăsta e copilul meu, îl iau!"

Mama era tocmai ocupată, dar dacă ar fi fost acolo poate nu s-ar fi opus cu străşnicia cu care s-au împotrivit celelalte femei. S-a produs o încăierare din care beţivul a ieşit înfrânt. L-au maltratat groaznic. În cele din urmă i s-a spus adevărul. Orice s-ar fi petrecut acolo, dar nu era cu putinţă să fiu răpit. Femeile acelea, care pentru corpul lor nu mai aveau nicio stimă, pentru mine erau în stare să-şi dea şi viaţa. Prezenţa mea le era necesară, ca un pretext şi o justificare pentru continuitatea vieţii lor ticăloase. Fiecare avea o voce suavă când pronunţa cuvântul: „Copilul".

După ce a fost dat afară beţivul, care încercase să mă ia cu el, s-au strâns toate în jurul meu, căutând care mai de care să mă alinte, şi n-a rămas una care să nu mă sărute de zeci de ori. Un lucru nu înţelegeau acele femei la mine; de ce oftez atât de des. Cu cât eram mai alintat, cu atâta pieptul meu sălta mai puternic şi oftam.

Pe mama o chema Salomea; acesta era numele ei de bordel. Adeseori, câte una din pensionare o întreba, curioasă: „Salomea, ce are băiatul tău de oftează întruna?"

— Ştiu eu! se mira mama.

Într-adevăr, n-aveau de unde să ştie de ce inima mea bătea îngrijorată... Eu eram doar copilul lor şi eram fericit cu atâtea mame, şi toate, afară de cea adevărată, erau bune cu mine. Pe cât erau de murdare ca femei, pe atât erau de demne ca mame.

Totuşi, duceam dorul mângâierilor mamei mele!...

Când o găseam ziua dormind în camera ei, mă strecuram uşor la sânu-i şi o sărutam pe obraz. Ea nu mă

LIBRIS | We know books

simţea adormind fericit acolo, lângă ea. Numai la pieptul ei găseam căldura adevărată. Dar când se trezea din somn, mă zvârlea jos supărată. Atunci plângeam, pentru că simţeam ura mamei împotriva mea.

Când plângeam, celelalte „mame" se certau pentru favoarea de a mă avea lângă ele. Trebuia să aleg. Femeile acelea căutau să mă adoarmă, deşi eu puteam să dorm şi fără ajutorul lor, dar când spuneau: „nani, nani, puiul mamei..." ele n-o făceau numai ca să mă adoarmă pe mine, ci mai mult ca să se amăgească pe ele, care jinduiau după un cămin, după un bărbat şi un copil pe care-l vedeau în mine. Erau şi ele nişte copile care se jucau de-a mamele cu mine. De câte ori veneau îmi făceau câte un dar, spuneau visătoare, cu ochii pe jumătate închişi: „ah, când voi avea şi eu un copil!"

Erau unele decimate de boală, mânate de tot ce era omenesc în ele, dar visul lor creştea, creştea mereu şi se vedeau mamele copiilor la care năzuiau fără pic de speranţă.

Eram alintat.

Dar să nu credeţi că viaţa era tot timpul plăcută. O, nu! Era fiorul şi adierea omenirii acolo, eram poezia mocirlei. Deşi purtat adeseori pe braţe, uneori ajungeam totuşi prin colţuri bătut şi îngenunchiat. Asta se întâmpla atunci când singurul bărbat din casă venea beat sau supărat. Patroana era o femeie grasă şi ciupită de vărsat, urâtă şi neagră ca noaptea. Prostituatele îi spuneau „mămica" şi această mămică avea un amant. Când l-am cunoscut prima dată, purta uniforma poliţiei, dar după câtva timp a început să vină în haine civile. De atunci n-a mai părăsit casa.

Omul acesta se îmbăta des. Când venea beat, femeile amuţeau de frică, fiindcă începea să le înjure şi bătea pe

câte una din ele până ce o lăsa leşinată pe duşumea. Odată a bătut-o şi pe mama. Pe mine mă lua de multe ori de mână şi mă azvârlea afară strigând mamei: „Să pleci cu javra asta de-aici!"

Norocul meu era că omul acesta se ducea repede la culcare şi nu mai apărea până a doua zi, când cu o vagă remuşcare spunea: „Ce dracu am mai făcut aseară?"

Atunci venea rândul patroanei să urle. Şi urla, îl ocăra, până obosea sau până când el spunea: „iartă-mă, puiule!..."

După aceste vorbe, furtuna trecea şi pe faţa fiecărei fete apărea o rază de lumină şi un zâmbet acru. Atunci eram din nou căutat. Mă găseau dormind prin vreo cameră. Fiecare fată se simţea obligată să-mi plângă de milă. Îşi reaminteau toate că-mi erau mame şi se-ntreceau care de care să-mi dea tot felul de bunătăţi.

Mă obişnuisem cu ele, mă obişnuisem cu figurile lor asemănătoare, încât, la un moment dat toate se înglobau într-o singură femeie, într-un singur chip, în afară de mama mea pe care o simţeam dincolo de orice amărăciune. Singurele care îmi trezeau interesul erau cele nou venite, când mă luau în braţe pentru prima dată, şi spuneau: „Uite ce copil drăguţ!..." Atunci simţeam o curiozitate amestecată cu teamă şi dam să plâng. Nu mă înspăimânta vorba lor, ci felul cum mă ţineau strâns; celelalte nu erau atât de arzătoare.

Am spus că până la cinci ani nu mi-am dat seama de ceea ce se petrece într-adevăr, în casa în care mă aflam, mai bine zis, la şase ani am înţeles adevărul.

Lipsit de un tovarăş, cu care să discut copilăreşte rămânea ca tot ce vedeam sa discern singur prin mintea mea. Vedeam că veneau bărbaţi mulţi, dar nu înţelegeam care este rostul venirii lor acolo şi ce făceau.

LIBRIS | We know books

Aveam aproape şapte ani când, într-o zi, patroana deschizând o uşa, mi-a spus: „Du-te şi cheamă pe mamă-ta până aici!"

Am alergat în salon şi am întrebat de mama. Mi s-a spus că e „la cameră". M-am dus acolo şi crezând ca mama dormea, am deschis încet uşa. Am văzut-o pe maica-mea întinsă pe pat şi un bărbat deasupra ei. Deodată, m-a cuprins teama că omul acela vrea s-o omoare. Am fugit pe coridor, ţipând de spaimă. Fetele, neştiind despre ce e vorba, s-au năpustit toate în camera mamei. S-a făcut haz pe socoteala mea şi toate au sărit să mă liniştească.

De atunci am rămas cu mare curiozitate, pe care trebuia s-o satisfac. Drept este că de multe ori mă culcam cu câte-o fată, iar dimineaţa mai găseam alături de noi un bărbat. Nu înţelegeam misterul care dăinuia acolo. Din ziua în care am găsit-o pe mama cu bărbatul acela, am început a căuta să aflu secretul. O iscodeam mereu cu privirea pe mama. Credeam că numai cu ea se petrece faptul acela deosebit; despre celelalte nici nu-mi închipuiam că ar putea face la fel.

Într-o zi, rugai pe una din fete să-mi spună ce face mama atunci când rămâne singură cu un bărbat.

Mi-a răspuns nepăsătoare:

— Ai să te saturi tu mai târziu...

— Bine, dar de ce nu-mi spui acum? stăruii.

— Nu se poate, eşti copil încă.

Voiam să ştiu şi am căutat să aflu singur. Şi poate nu căutam aşa de repede, dar trecând într-una din zile prin dreptul unei ferestre ce da în coridor, din câte am putut zări, am înţeles că şi acolo în camera aceea, se petrece exact acelaşi lucru, dar cu altă femeie.

Aveam şapte ani şi în vara aceea am evadat pentru prima oară din curte, în stradă. Acolo am dat peste alţi copii, mai mici şi mai mari decât mine. N-am fost primit cu plăcere printre ei. Îmi spuneau „copilul curvelor" şi mă ocoleau zicând că-mi put hainele a murdărie. Lipsit de experienţă cum eram, nu m-am simţit jignit, mai cu seamă că hainele mele erau mult mai frumoase decât ale lor, rupte şi pline de praf. Şi apoi eu aveam bani şi alte bunătăţi după care ei jinduiau. Aşa că nu mi-a fost greu să-i cuceresc. Am fost foarte uimit când am auzit că ştiau mai bine decât mine ce se petrecea în casa noastră. Ei mi-au stârnit curiozitatea cu întrebările pe care mi le puneau, pasionaţi de o chestiune de care eu habar n-aveam. Tot ei m-au învăţat că să mă ascund sub patul fetelor şi de acolo să ascult ce se petrece în cameră.

Convins, m-am executat, cum am intrat în casă, dar s-a întâmplat ca prima seară aşteptarea mea să fie de lungă durată şi, obosit, am adormit acolo. M-am trezit târziu şi speriat, am început să plâng. Până atunci toate mă căutaseră şi neştiind unde eram se luaseră de gânduri. Norocul meu a fost ca n-am fost văzut de nimeni şi am intrat astfel pe furiş în camera mamei, unde m-am culcat. A doua zi, povestind copiilor isprava mea, ei au râs.

Într-o zi am aflat secretul. Am văzut bine şi am auzit tot atât de bine „misterul". Întâi nu-l înţelegeam, dar repetând de câteva ori vizitele în ascunzătoarea mea am început să-l pricep. De câte ori n-am fost martor apoi la faptele mamei! Auzeam vorbe grele şi murdare, bani ce zornăiau pe masă şi nu ştiu de ce începeam să plâng.

Îmi intrase în cap că trebuie să mă ascund în camera mamei, odată, când va veni domnul cu cioc. Era singurul